

Tekstvoorstel voor passage in Coronabrief 3 juni nav toezegging in debat 20 mei

Toezegging:

Minister De Jonge zei vorige week in het Corona debat: "Dus leefstijl is echt iets om juist nu op in te zetten. Het is altijd al belangrijk; een derde van alle zorg die we in Nederland geven, heeft te maken met aan leefstijl gerelateerde ziekten. Maar zeker nu is het een extra wake-upcall om te zorgen dat we een extra impuls geven aan leefstijl. Dus we komen er graag op terug op welke manier we daarmee aan de slag gaan. Ik stel me voor dat we dat doen in de volgende brief."

Voorstel voor passage in de brief

De afgelopen weken is onder andere door wetenschappers en medici aandacht gevraagd voor het belang van een gezonde leefstijl om weerbaarder te zijn tegen de gevolgen van een coronabesmetting. Wetenschappers geven aan dat leefstijl, leefomgeving en leefstijlgeneskunde van invloed zijn op het beloop en de ernst van een COVID 19 infectie. Het Nederlands Innovatiecentrum voor Leefstijlgeneskunde (Lifestyle4Health) en de Vereniging Arts en Leefstijl hebben namens bijna 2000 zorgprofessionals op 19 mei een brief en notitie aangeboden aan staatssecretaris Blokhuis om aandacht te vragen voor een gezonde leefstijl. Hun oproep is heel helder: *"Als leefstijl ooit op de agenda zou moeten staan, dan is het nu. De cijfers liegen er niet om. De overgrote meerderheid van de coronageïnfecteerde patiënten op de IC heeft overgewicht, obesitas en/of een of meerdere aandoeningen."*

Ook vanuit de sport is een oproep gedaan. Op 20 mei verscheen de aankondiging dat de aankomende periode een concreet programma wordt ontwikkeld waarin de kracht van de twintig gezondheidsfondsen, NOC*NSF en Nederlandse Loterij wordt gebundeld voor een gezonde actieve leefstijl. Minister van Rijn en Staatssecretaris Blokhuis hebben, net als de ministers van EZK, SZW en OCW, een oproep van sporters en ex-sporters ontvangen. Joop Alberda pleit hierin mede namens Sarina Wiegman, Epke Zonderland, Guus Hiddink, Erik Scherder, Louis van Gaal en Bas van der Goor er onder meer voor om nog meer samen op te trekken vanuit sport en gezondheidszorg en om sporten en bewegen te integreren in het dagelijks leven. Ook in de media verscheen hun oproep om 'sport en bewegen de motor te laten zijn van een vitaal Nederland'.

Ik deel de oproepen dat een gezonde leefstijl belangrijk is. Ook los van COVID. Een gezonde leefstijl is waar veel maatschappelijke organisaties, kennisinstituten en gemeenten zich met het Nationaal Preventieakkoord en het Nationaal Sportakkoord landelijk en lokaal voor inzetten. Op het Loket Gezondleven van het RIVM wordt leefstijladvies gegeven voor thuis. Het doel van een gezonder Nederland wordt steeds urgenter, zeker ook voor de komende periode waarin we extra kwetsbaar zijn zolang er nog geen vaccin is. Maar ook omdat voor heel veel Nederlanders de woon- en werkomgeving opeens is veranderd; thuis werken, thuis eten, minder gelegenheid om te sporten. Gezonde keuzes maken is voor veel mensen dan ook een flinke uitdaging. Staatssecretaris Blokhuis gaat daarom in gesprek met wetenschappers, medici, gemeenten en partners om te bezien welke kennis er is over corona en leefstijl, wat nodig is voor het bevorderen van een gezonde leefstijl en welke kansrijke initiatieven er zijn. Hiervoor worden een aantal bijeenkomsten georganiseerd waarvan de eerste in juni is. Ook gaan Minister van Rijn en Staatssecretaris Blokhuis in gesprek met sporters over hun oproep.

Een aantal maatregelen uit het Nationaal Preventieakkoord krijgt een extra impuls. Vanaf 2021 komt uitvoeringsbudget beschikbaar voor gemeenten die zich met lokale preventieakkoorden inzetten op maatregelen die overgewicht, roken en problematisch alcoholgebruik bestrijden. Gemeenten kunnen zodoende inspelen op de nieuwe situatie. Voor lokale sportakkoorden is een dergelijk uitvoeringsbudget er al. Gemeenten kunnen de budgetten ook samenvoegen en investeren in een gezonde leefstijl. Daarnaast komt er extra budget beschikbaar voor maatregelen als de Gezonde School en Jongeren op Gezond Gewicht. Het tijdig signaleren als mensen vastlopen en hulp nodig hebben om een gezonde leefstijl in te vullen is juist nu ook extra belangrijk. Samen met de zorgprofessionals wil ik bekijken hoe het tijdig signaleren, bespreekbaar maken en door verwijzen naar professionele hulp en ondersteuning kan worden versterkt.

Er worden voorbereidingen getroffen om met publiekscommunicatie de samenleving op een laagdrempelige manier te informeren over hoe in de dagelijkse praktijk om te gaan met COVID19: 1,5 meter afstand bewaren, je handen wassen, niezen in je elleboog, geen handen schudden en waar mogelijk thuis werken. Daarbij hoort ook: gezond eten en drinken, voldoende bewegen en niet roken. Zo maken we onszelf weerbaarder tegen COVID19. Staatssecretaris Blokhuis bekijkt

samen met partners uit het Nationaal Preventieakkoord hoe hier nadere invulling aan te geven. Daarnaast worden jongeren opgeroepen om mee te denken over preventie; welke tips hebben zij over omgaan met een gezonde leefstijl.

Ik zie ook mooie initiatieven bij andere organisaties ontstaan. Om extra aandacht te geven aan alle kinderen in Nederland organiseert JOGG bijvoorbeeld de 'Zomer van de Gezonde Jeugd'. Met meer dan 140 gemeenten gaat JOGG deze zomer activiteiten organiseren die in het teken staan van bewegen, samen buiten te spelen, én gezond eten en drinken.

Ook voor de langere termijn is het nodig dat er voldoende aandacht is voor een gezonde leefstijl. Preventie en gezond gedrag zijn belangrijke aspecten als het gaat over de vraag hoe de zorg voor de toekomst eruit zou moeten zien. Er zijn diverse programma's en projecten gericht op een gezonde leefstijl. Veelal gefinancierd door het rijk en met een tijdelijk karakter. Om meer te bereiken op preventie is een lange adem nodig en is het noodzakelijk dat effectief gebleken interventies en programma's structureel worden geborgd. Ook zijn heldere samenwerkingsafspraken tussen partijen in het zorgdomein en sociaal domein nodig om mensen met een verhoogd risico op ziekte te signaleren en van goede ondersteuning en zorg te voorzien. Waarbij elk van de betrokken partijen weet wat zijn rol is en deze ook pakt. In de Contourennota zal ik hier samen met de minister voor Medische Zorg en de staatssecretaris voor Volksgezondheid de nodige aandacht aan geven en oplossingsrichtingen voorstellen. Vanwege de coronacrisis is de planning van de Contourennota doorgeschoven en verwacht ik dit najaar de nota te publiceren.